

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за препоръка на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки“

COM(2013) 460 final — 2013/0229 (NLE)

(2014/C 67/22)

Докладчик: г-н **Ákos TOPOLÁNSZKY**

На 26 юни 2013 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 19, параграф 1 и член 22 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки“

COM(2013) 460 final — 2013/0229 (NLE).

Специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 октомври 2013 г.

На 493-тата си пленарна сесия, проведена на 16 и 17 октомври 2013 г. (заседание от 17 октомври 2013 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 135 гласа „за“, 4 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Комитетът приветства предложението за препоръка на Европейската комисия, като в същото време със съжаление признава необходимостта от пакета от мерки, съдържащи се в нея, който може да бъде разглеждан и като минимална програма за изпълнение.

1.2 Комитетът изразява също така съжаление, че, както се посочва и в обяснителния меморандум към препоръката, изпълнението на целите на рамковата стратегия на европейско равнище постоянно се изправя пред сериозни затруднения по отношение на прилагането и политическия ангажимент на национално, регионално и местно равнище.

1.3 Комитетът обръща внимание на пропуските, посочени в аналитичните документи на организациите на гражданското общество относно рамковата стратегия и националните стратегически програми. Наложително е, въз основа на информацията, предоставена от засегнатите страни, да се обърне сериозно внимание на тези пропуски и те да бъдат отстранени, като в отговор се изготвят и приложат в кратък срок ефективни решения по същество в рамките на публичните политики.

1.4 ЕИСК счита, че разделът от предложението, който се отнася до хоризонталните мерки на политиката, е повърхностен, и приканва Съвета да разработи по-подробно четирите области, които са очертани в него, да определи много по-конкретни изисквания, като същевременно насърчи тяхното прилагане чрез представяне на очакваните най-добри практики.

1.5 Комитетът си задава въпроса дали не е необходимо, в светлината на заключенията, направени в обяснителния меморандум на предложението за препоръка ⁽¹⁾, и на влошаването на

социално-икономическото положение поради кризата, Съветът да използва правомощието си да приема правнообвързващи актове за справяне най-вече със ситуации на нищета и крайна бедност, застрашаващи живота на гражданите, и за борба с най-крайните прояви на дискриминация, расизъм и враждебно поведение към ромите (антициганизъм).

1.6 ЕИСК препоръчва, особено в случаи на крайно неблагоприятни житейски ситуации, определянето на ясни рамки за прилагането на правата на човека и създаването на отдавна необходими референтни показатели и индикатори за оценяването на такива ситуации.

1.7 Комитетът препоръчва независими изследователски групи, разполагащи с правни средства и подходящи гаранции относно етиката в областта на научните изследвания, да извършат оценка на прилагането на стратегиите, както и да се гарантира финансирането и прозрачността на използването на средствата.

1.8 Трябва да се полагат грижи, с помощта на правни и други необходими гаранции да се укрепи функционирането на органите, отговарящи за равното третиране, които са ключови участници в политиката за борба срещу дискриминацията, работата на националните точки за контакт, които играят ключова роля в изпълнението на стратегиите, както и сътрудничеството на тези различни органи със засегнатите групи от населението.

1.9 За да се увеличи ефективността на прилагането на стратегиите и да се преодолее загубата на доверие, наблюдавана в засегнатите групи, от първостепенно значение е да се гарантира ефективното участие и мобилизиране на ромите във всички области на интервенция. Комитетът препоръчва и очаква разширяване на концептуалната рамка на сътрудничеството, култура на консенсус, който не се ограничава до обикновената консултация, и прави предложения в тази посока.

⁽¹⁾ „... макар държавите членки да са разполагали с правна възможност за действия по въпроса за интегрирането на ромите, планираните досега мерки не са достатъчни. Поради липсата на координиран подход към въпроса за интегрирането на ромите, налице са нарастващи несъответствия между държавите членки.“

1.10 ЕИСК настоява създателите на политики ясно да се разграничат от пораждани загриженост и силно дискриминационни декларации относно ромите, съдържащи нотки на расизъм и насилие; ЕИСК подчертава и необходимостта открито и последователно да се осъждат и контролират проявите на насилие, расизъм и омраза, както и да се създадат правни, административни, регулаторни и комуникационни инструменти, които да позволяват да се води успешна борба срещу тези явления.

2. Контекст

2.1 На 5 април 2011 г. Комисията прие „Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите за периода до 2020 г.“⁽²⁾, с която се създава дългоочакваната възможност за предприемане на съгласувани действия за намаляване на крайната бедност и сегрегацията, засягащи и ромите. През юни 2011 г. Съветът одобри този документ⁽³⁾, с който държавите членки се приканват да приемат преди края 2011 г. национални стратегии за интегриране на ромите.

2.2 В съответствие с разпоредбите на Рамката Европейската комисия изготвя годишен доклад за напредъка, постигнат в изпълнението на стратегиите. През 2012 г. ЕК за първи път направи оценка на националните стратегии⁽⁴⁾, представени от държавите членки, и прие хоризонтални заключения, а в приложения към тях документ анализира силните и слабите страни на стратегията на всяка държава членка⁽⁵⁾.

2.3 Представителните асоциации на ромите проследиха много внимателно процеса на разработване на тези стратегии, изразиха своите мнения или резерви в множество документи и също направиха оценки на стратегиите⁽⁶⁾.

2.4 Всички тези анализи установиха сериозни недостатъци в стратегиите на държавите членки. Според организациите на гражданското общество съдържанието по хоризонталните въпроси и неговите недостатъци са съществен проблем. Сред пропуските могат да се посочат например:

- а) недостатъчни мерки за борба с дискриминацията;
- б) липса на мерки за насърчаване на „пълния достъп“;
- в) липса на мерки за признаване и утвърждаване на човешкото достойнство на ромите и тяхната общност;
- г) липса на мерки за преодоляване на неравенствата и особено сериозните случаи на неравнопоставеност в рамките на ромското общество (например липсата на мерки за нама-

ляване на специфичните трудности, с които се сблъскват жените и децата от ромски произход);

- д) липса на мерки за мобилизиране и стимулиране на ромите, техните общности и техните организации на гражданското общество с оглед изпълнението на стратегиите.

2.5 В горепосочените аналитични документи на Европейската комисия не се посочват основните пропуски, открити в стратегиите на държавите членки. Не се заклеимават, нито се отправя призив за смекчаване или премахване на многобройните прояви на крайно неблагоприятно социално и обществено третиране, които понякога представляват нарушения на правата на човека. Така например не се говори достатъчно за нарушения на правата на човека като:

- а) незаконния трафик на хора, който се развива във връзка с проституцията и проблема с „робския“ труд;
- б) основното право на ромските жени да разполагат с тялото си и да имат свободен достъп до семейно планиране, както и наблюдаваното понякога насилствено стерилизиране, извършвано без съгласието на засегнатите;
- в) формите на крайна нищета и бедност, които нарушават правата на човека, неудовлетворените жизненни нужди (напр. липсата на достъп до питейна вода или до здравни грижи и съоръжения за лична хигиена за хората, живеещи в предградията или в катунни и др.);
- г) накрая, недостатъчни цели и мерки за борба срещу расизма, насочени към гарантиране на безопасността на живота и имуществото на ромите и техните общности, както и техните права, и към укрепване на защитата срещу расистки нападки.

2.6 ЕИСК прие две становища относно рамковата стратегия и националните стратегии за интегриране на ромите. В предишното становище⁽⁷⁾, което беше посветено на въпроса за засилването на социалната самостоятелност и интеграция на ромите, ЕИСК одобри рамковата стратегия, изтъкна, че от гледна точка на следващите етапи на планиране и осъществяване е необходимо да се прилага троен подход (интеграционна политика, която да е неутрална по отношение на расовата и етническата принадлежност, политика в подкрепа на засилването на самостоятелността на лицата, които определят себе си като членове на ромската общност, и политика за акцентирание върху постигнатото от тях социално приобщаване, общи политики и популяризиране на борбата срещу расизма) и направи и други предложения.

2.7 В допълнението към становище⁽⁸⁾ във връзка с проучване, проведено през 2012 г., ЕИСК обърна внимание на спада на доверието сред формиращите общественото мнение в ромската общност и представи предложения по-специално относно интеграцията на ромите и насърчаването на тяхното участие.

⁽²⁾ COM(2011) 173 final.

⁽³⁾ Заключения на Съвета относно рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите за периода до 2020 г.

⁽⁴⁾ COM(2012) 226 final.

⁽⁵⁾ SWD(2012) 133 final.

⁽⁶⁾ Analysis of National Roma Integration Strategies (Анализ на националните стратегии за интегриране на ромите), ERPC, март 2012 г.

⁽⁷⁾ ОВ С 248, 25.8.2011 г., стр. 16.

⁽⁸⁾ ОВ L 11, 15.1.2013 г., стр. 21.

3. Общи съображения

3.1 Комитетът признава, като същевременно изразява съжаление за необходимостта от препоръката на Съвета относно положението на ромите, последиците от кризата и твърде различните ангажменти, поети от държавите членки, и одобрява нейните цели; но въпреки това счита, че редица от съдържащите се в нея мерки, които могат да се възприемат като някакъв вид програма за минимално изпълнение, в някои случаи са твърде общи и слабо ефективни в оперативен план, за да послужат за постигане на целите, посочени в документа.

3.2 Според обяснителния меморандум на предложението на Комисията целта на препоръката е „да се ускори напредъкът, като вниманието на държавите членки бъде съсредоточено върху определен брой конкретни мерки, които са от решаващо значение за по-ефективното прилагане на техните стратегии“. Комитетът отбелязва със съжаление, че от тази цел се подразбира също така, че осъществяването на целите на рамковата стратегия на европейско равнище постоянно се изправя пред сериозни затруднения по отношение на прилагането и политическия ангажимент на национално, регионално и местно равнище.

3.3 Комитетът отбелязва, че за да не бъде отново пропуснат политически благоприятният момент за интеграцията на ромите — което би представлявало сериозен риск както за целите на Съюза, така и за подобряването на условията на живот на заинтересованите лица — следва, с участието на засегнати и подходящи ромски организации и организации на гражданското общество чрез консултации на широка основа да бъдат приети редица препоръки, подкрепени от система за фактологичен, наистина амбициозен и подлежащ на проверка анализ, който да се състои от достатъчно конкретни и оперативни елементи и да подлежи на оценка.

3.4 Комитетът смята, че направените в предложението политически препоръки са полезни и трябва да бъдат в голяма степен подкрепени като неизчерпателен списък с мерки, които трябва безусловно да бъдат прилагани. Същевременно той отбелязва, че тези препоръки създават твърде ограничена рамка за действие и невинаги са достатъчно амбициозни; поради това Комитетът предлага списъкът от препоръки задължително да се разшири и да се допълни с инструменти за мониторинг и контрол.

3.5 Комитетът счита, че разделът от предложението относно хоризонталните мерки на политиката е повърхностен, и призовава Съвета да разработи по-подробно четирите области, които са очертани в нея (борба срещу формите на дискриминация, защита на жените и децата от ромски произход, намаляване на бедността, социално приобщаване и създаване на възможности за реализация на ромите) и да определи много по-конкретни изисквания, като същевременно предостави във връзка с това насоки за най-добри практики.

3.6 Комитетът преценява като незадоволителни аргументите, представени в документа, според които „изборът на [правен] инструмент с задължителен характер има за цел да осигури практически насоки на държавите членки, що се отнася до

проблема със социалното приобщаване на ромите, но без да определя строги правила със задължителна сила“, тъй като „според констатациите на Комисията все още не са налице силни и пропорционални мерки за решаване на социалните и икономическите проблеми на голяма част от ромското население в ЕС“. В настоящия период на криза, ако тя не се управлява правилно и целенасочено, ромските групи, които са особено засегнати от сегрегация, дискриминация и крайна бедност, ще пострадат несъразмерно от последиците от нея, като се има предвид, че тя вече представлява непосилна и неприемлива тежест за тях. Затова Комитетът смята, че ситуацията изисква от отговорните лица ефикасни решения и мерки, включително и от гледна точка на правната приложимост.

3.7 Поради това Комитетът смята, че в светлината на заключенията⁽⁹⁾ в обяснителния меморандум на предложението Съветът би трябвало да използва правомощието си за приемане на правнообвързващи актове, най-вече и с цел справяне с животозастрашаващи ситуации на нищетата и крайна бедност и за борба с най-крайните прояви на дискриминация, расизъм и враждебно поведение към ромите (антициганизъм). Необходимостта от такива мерки произтича именно от съществените недостатъци в законодателството и съдебната практика на държавите членки⁽¹⁰⁾.

4. Конкретни предложения

4.1 Комитетът предлага на компетентните служби на Европейския съюз да направят преценка на своите задачи, които са пряко свързани с прилагането на основните права на ромите и на правата на малцинствата и които са извън отворения метод на координация, по-специално във връзка с посочените по-горе въпроси. Във връзка с това Комитетът смята, че е необходимо:

а) в рамките на своите правомощия ЕС да определи конкретно и точно какви са критериите, на които се основава, за да посочи нарушение на правата на човека от второ и трето поколение, определени от ООН, и в същото време да изясни в кои случаи, когато има съмнение за нарушение на права, предприема правни действия в своята собствена сфера на компетентност;

б) ЕС да тълкува и адаптира тези основни права и права на малцинствата в зависимост от социалното положение и неблагоприятните условия, които има вероятност да засягат ромите повече от средното;

⁽⁹⁾ „... макар държавите членки да са разполагали с правна възможност за действия по въпроса за интегрирането на ромите, планираните досега мерки не са достатъчни. Поради липсата на координиран подход към въпроса за интегрирането на ромите, налице са нарастващи несъответствия между държавите членки.“

⁽¹⁰⁾ „Целите на предложеното действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки и следователно могат да се постигнат по-добре чрез координирани действия на равнище ЕС, отколкото чрез национални инициативи с различен обхват, амбиция и ефективност.“ 2013/0229 (NLE), обяснителен меморандум.

в) ЕС да определи с участието на Евростат и чрез тълкуване на статистически данни на ЕС за доходите и условията на живот (EU-SILC), индикатори за доходи и за лишения, които не са свързани единствено само с праговете на крайна бедност и нищетата, но също така и с наличието на условия, нарушаващи правата на човека и които са унижителни за човека;

г) Комитетът смята, че е необходимо да се разшири кръгът на техниките, които досега са били прилагани само по изключение в тази област, например в допълнение към анализа на положението на „бедното“ население, чието доходи са под 50 и 60 % от медианния доход, да се анализира и положението на населението, чието равнище на доходи е 30 % (25 %), или чрез използване в допълнение към прилаганите понастоящем „агрегирани“ индекси за дискриминация и на мерки за отчитане на „маргинална дискриминация“, които разкриват особено тежки форми на изключване под формата на лишения чрез много чувствителни показатели (като удобства или пренаселеност на жилището).

4.2 Комитетът предлага да се даде приоритет на запазването на езиковите и културните традиции, които представляват основата на идентичността на ромите, както и на социалното и бюджетното подпомагане вследствие на преразглеждането на стратегиите.

4.3 Според Комитета за осъществяването на националните стратегии за интеграция на ромите е изключително важно държавите членки да отделят голямо внимание на законодателния и съдебния контрол върху свързаните политики и на корекциите, които трябва да се внесат с оглед на възможните антидискриминационни ефекти от тях, както и да създадат ефективни механизми за тази цел.

4.4 С цел насърчаване на интеграцията на ромите и тяхната материална независимост ЕИСК очаква най-вече държавите членки да реагират с ответни мерки на висотата на нуждите и да създадат програми, благоприятстващи заетостта и предприемачеството, както и програми за професионално обучение. Той настоячиво ги приканва да укрепят правните инструменти, чрез които могат да се мотивират ефективно предприятията да наемат роми. За сегрегираните ромски общности, при които заетостта отдавна е изключително ниска, а дискриминацията на пазара на труда – много голяма, трябва да се въведат специални видове заетост, включително достатъчен брой публично финансирани работни места.

Наблюдение и оценка на политиките

4.5 Комитетът изразява съжаление от факта, че Агенцията за основните права на Европейския съюз и държавите членки все още не са определили показателите и параметрите, които са предпоставка за оценка на стратегиите и програмите за интервенция, нито методиките и изисквания по темата, които определят събирането на данни и изготвянето на адекватна и независима оценка на ситуацията⁽¹¹⁾. Настоящите практики на държавите членки за наблюдение и оценка често се свеждат до

изготвянето на доклади без прилагане на истинска методика за оценка, които евентуално се опират на данни и нерядко водят до необосновани резултати.

4.6 Комитетът предлага оценките да се възлагат на групи от научни изследователи и институти, избрани чрез покани за участие в открит конкурс, професионални и без политическа обвързаност, чиято независимост трябва да бъде утвърдена и посредством различни правни инструменти (напр. въвеждане на декларация за липса на конфликт на интереси, правила относно финансовата прозрачност и използването на средствата, контрол от научната общност, мониторинг на изследователските методи и др.)⁽¹²⁾.

Политически препоръки

4.7 Освен с програмно, прозрачно и целесъобразно финансиране правното положение на органите, отговарящи за равното третиране, трябва да бъде укрепено и по такъв начин, че политическата власт да има възможно най-слабо влияние върху тяхната дейност, но от друга страна да е гарантирано, че са им осигурени необходимите условия. Органите за равно третиране трябва освен това да поддържат постоянни и тесни връзки не само с точките за контакт по въпросите на ромите, но и със съответните асоциации, представляващи ромите.

4.8 Националните точки за контакт по въпросите на ромите трябва на теория и на практика да изпълняват своите задачи в съответствие с принципите на прозрачност. Тяхната дейност е особено важна за осъществяването на рамковата стратегия. Следва да се гарантират правно правата на точките за контакт като държавни органи, които отговарят за планирането и прилагането на социалните политики относно ромите, така че те да могат като един вид „гарант“ да изразяват мнението си за законодателните процедури, свързани с държавните политики, засягащи ромите, и да им влияят така, че да не си отслабват взаимно въздействието. Точките за контакт по въпросите на ромите имат задължение да информират представителните сдружения на ромското гражданско общество, което може да се прави например чрез публикуване на годишните доклади на независимите оценители, върху чието съдържание не е се оказва политическо влияние, или чрез организирането на специализирани конференции.

4.9 Комитетът смята, че е трудно постижима целта, определена в параграф 5.1 на предложението за препоръка, а именно че „държавите членки следва да предприемат необходимите мерки за осигуряване прилагането на настоящата препоръка до 24 месеца след публикуването ѝ, както и да уведомят Комисията за мерките, предприети съгласно настоящата препоръка, до тази дата“; вместо това би трябвало да се избягва държавите членки да бъдат освобождавани от задължението за изпълнение на рамковата стратегия на ЕС и на собствените си ангажименти. В действителност съдържанието на настоящото

⁽¹¹⁾ Параграф 4.4 от предложението за препоръка.

⁽¹²⁾ Експертът, на когото е възложена оценката, трябва да представи декларация за липса на конфликт на интереси, с която потвърждава, че не е служител в държавна администрация и не използва публични средства, което би могло да компрометира независимостта на резултатите от оценката.

предложение е само част от по-широката система от изисквания, определени в същата рамкова стратегия в широк контекст, и Комисията е призована да ѝ прави ежегодна оценка.

Интеграция и участие на ромите

4.10 Според редица експерти и ромски организации на гражданското общество — чиято оценка съвпада отчасти с тази на Европейската комисия — сегашните политики и механизми на държавите членки за подкрепа не позволяват в определени случаи да се реши достатъчно ефективно въпросът за интегриране на ромите и невинаги прилагат като отправна точка и основна насока подход, основан на правата на човека⁽¹³⁾. Междувременно за съжаление в някои страни се наблюдава засилване на изключването на ромите. Основната причина за това положение е постоянната дискриминация на ромите и дълбоко вкорененият антициганизъм, на които не се обръща достатъчно внимание от правоприлагащите органи. Както е посочено в обяснителния меморандум на предложението за препоръка: „Същността на проблема е в тясната взаимовръзка между дискриминацията и социалното изключване, на които ромите са изложени“⁽¹⁴⁾.

4.11 Комитетът смята, че основната цел на политиката за приобщаване трябва да бъде премахването на негативните взаимни въздействия от тези механизми. В това отношение основните инструменти са приобщаването на ромите и насърчаването на тяхното участие, както и създаването на възможности за реализация на ромските организации и развитието на техния капацитет. Това е възможно единствено чрез култура на свободно приемане, при която политиката относно ромите се прилага ефективно към действително засегнатите от нея и при която ромите не са разглеждани само като бенефициенти, а и като равностойни участници, чието участие е задължително. Необходимо е да се промени патерналистичният подход от миналото, когато процесите бяха определяни от лицата, формиращи общественото мнение, и от отговорните за вземането на решения с мнозинство в обществото, както и да се признаят и приемат ромите като отговорни членове на обществото, способни и готови да влияят активно върху собствената си съдба.

4.12 Комитетът препраща към свое предходно становище⁽¹⁵⁾, в което цитира проучване, показващо голямото неудовлетворение, известното разочарование и недоверие сред голям брой говорители на ромската общност и сред организациите на гражданското общество и техните представители. Според това становище на ЕИСК, въпреки заявените намерения, „организациите, представляващи заинтересованите страни, не са участвали в достатъчна степен в стратегическото планиране, основните механизми за участие не са били създадени или текущите процеси не са успели решително да създадат доверие, поради това, че представители на засегнатите страни често векове

наред са били изложени на дискриминация и сегрегация“. До подобни заключения достига и ERPC в свое проучване⁽¹⁶⁾, проведено по същото време.

4.13 Що се отнася до промените в социалния подход и начина на вземане на решения, Комитетът отбелязва, че този процес не би могъл да се планира без участието на ромите и организациите на гражданското общество, които работят с тях, при разработването, осъществяването и оценяването на политиките на всички равнища. Комитетът счита, че е необходимо да се определят показатели за адекватно измерване на степента на интеграция и участие на ромите (напр. в местното или централното управление, данни за образованието, процент на участие в изпълнението на програмите и др.).

4.14 Комитетът предлага и очаква разширяване на концептуалната рамка на сътрудничество, култура на консенсус отвъд обикновеното провеждане на консултации, изграждане на платформи за постоянен диалог (също и на местно равнище), създаване на подходящи организационни механизми за участие, повишаване на прозрачността на вземаните от публичните власти решения (на местно равнище), както и обосновка на решенията (като също така се посочват евентуалните разлики в мненията и резултатите от гласуването).

4.15 Комитетът предлага да се гарантира, както бе споменато по-горе, един фонд за помощ (напр. като част от Програмата „Европа за гражданите“) в подкрепа на интеграцията и създаването на възможности за реализация на ромите и изграждане на капацитет на техните организации на гражданското общество. Оперативната програма на ЕСФ или поточно гаранцията на програмите за подпомагане, които предоставят техническа помощ, ще бъде също толкова важна за развитието на институционален капацитет на ромските организации.

4.16 Създателите на политики трябва ясно да се разграничат от пораждащи загриженост и силно дискриминационни декларации относно ромите, съдържащи нотки на расизъм и насилие; необходимо е да се осъждат и контролират открито и последователно проявите на насилие, расизъм и омраза, както и да се създадат правни, административни, регулаторни и комуникационни инструменти, които да позволяват да се води успешна борба срещу тези явления. Особена отговорност в това отношение носят лицата, които формират общественото мнение, по-специално политическият и медийният елит. Комитетът предлага да се провеждат систематични изследвания на предразсъдъците в рамките на единна методология и да се създадат инструменти, които да позволяват, ако резултатите показват негативна тенденция, да се насърчава изготвянето на публични политики и тяхното прилагане, или да се увеличат допълнително усилията.

⁽¹³⁾ COM(2012) 226 final, SWD(2012)133 final, Анализ на националните стратегии за интегриране на ромите, ERPC, март 2012 г.

⁽¹⁴⁾ Коалицията за европейска ромска политика (ERPC) препоръчва националните стратегии за интегриране на ромите да се основават на централен елемент, чиято цел е премахването на антициганизма. Въпреки че има съществен напредък в заличаването на разликите в доходите, здравеопазването и образованието, не може да се постигне по-нататъшен напредък, ако премахването на антициганизма не се превърне в приоритет на националните стратегии за интегриране на ромите. Заключителен анализ на ERPC.

⁽¹⁵⁾ ОВ С 11, 15.1.2013 г., стр. 21.

⁽¹⁶⁾ „[...] голяма част от респондентите в държавите членки считат, че в процеса на изготвяне на националните стратегии за интегриране на ромите липсва прозрачност. В повечето случаи продължава да липсва яснота по отношение на участието на заинтересованите страни и по-специално това на ромите, що се отнася до изпълнението на националните стратегии за интегриране“. Анализ на националните стратегии за интегриране на ромите, ERPC, март 2012 г.

4.17 Комитетът обръща особено внимание на държавите членки върху факта, че за справяне с вековната сегрегация и дискриминация, утежняващи всички аспекти от живота на засегнатите, не е достатъчно да се осъществяват програми под формата на проекти, насочени към особено проблематични области. Днес е изключително важно да се прилага систематичен подход за изпълнение на целите на стратегията.

Брюксел, 17 октомври 2013 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE
